

nes råderum og dermed indflydelse på egne livsvilkår.

USA har i år ikke fremsat en Kinaresolution på Menneskerettighedskommissionens samling i Genève. Fra amerikansk side henviser man til, at menneskerettighedssituationen på flere områder udvikler sig positivt. Man taler her om, jeg citerer: important and significant steps.

Menneskerettighedssituationen i Kina lever dog fortsat på flere områder endnu ikke op til internationale standarder og normer. Det gælder selvfølgelig først og fremmest de demokratiske frihedsrettigheder. Der er ganske vist sket en række fremskridt, ikke mindst når man vurderer udviklingen over en årrække. Men dødsstraf og tortur anvendes stadig i stort omfang, og ytringsfriheden, forsamlingsfriheden og religionsfriheden er begrænsede.

Alt i alt er der samlet set tale om flere konkrete fremskridt, ikke mindst vedrørende etablering af et retssamfund, hvortil Danmark har bidraget med projekter, der opbygger institutionel kapacitet på menneskerettighedsområdet og inden for retsvæsenet og politi samt fremmer udviklingen af demokratiske valgsystemer på landsbyniveau. Så man kan godt sige, at Kina anno 2005 ikke er Kina 1989.

Men så til den konkrete opfordring i beslutningsforslaget. Der vil jeg godt sige, at EU ikke ønsker, at en ophævelse af våbenembargoen mod Kina skal føre til en stigning i våbeneksporten til Kina. Det er klart udtrykt i erklæringen fra Det Europæiske Råd i december 2004, hvor det hedder, at resultatet af en beslutning ikke må være en øget våbeneksport fra EU-medlemsstaterne til Kina hverken med hensyn til kvantitet eller kvalitet.

Det Europæiske Råd understreger i den forbindelse vedtagelsen af et revideret adfærdskodeks for våbeneksport og et nyt instrument med foranstaltninger vedrørende våbeneksport til lande, der har haft embargo, der er ophævet, den såkaldte toolbox, værktøjskasse.

Den danske regerings politik i sagen har hele tiden været klar. Vi har i forhandlingerne stedse lagt vægt på at opnå en styrkelse af EU's adfærdskodeks for våbeneksport for at undgå en destabiliserende eksport af våben og højteknologi til Kina. Forhandlingerne om en revision af EU's adfærdskodeks for våbeneksport forventes at føre til en generel styrkelse af kodekset. Dette vil være med til at forhindre våbeneksport til Kina, som kan forringe stabiliteten og sikkerheden i regionen.

Man kan sige, at Kinasagen således har været en nytteløftestang til at opnå forbedringer både af kodekset og den tilhørende toolbox, som også vil komme os til gode i andre situationer, hvor en våbenembargo måtte blive ophævet.

Adfærdskodekset og dens kriterier skal altid følges, når der tages stilling til ansøgninger om eksporttilladelser. Ved vurderingen af ansøgninger om våbeneksport til Kina vil navnlig kriterierne vedrørende menneskerettighedssituationen i Kina, hensynet til regional fred, sikkerhed og stabilitet, risikoen for gennemtvungelse af territoriale krav med magt samt hensynet til vennligtsindede og allierede landes nationale sikkerhed have betydning.

Der forventes enighed mellem medlemslandene om en række ændringer, der styrker adfærdskodeksets kriterier og forpligter medlemslandene til at rapportere offentligt om deres våbeneksport. Ved siden af kodekset forventes vedtaget den såkaldte toolbox, der vil sikre større gennemsigtighed og informationsudveksling mellem medlemslandene om våbeneksport til tidligere embargodestinationer. Derved bliver det muligt at følge udviklingen tæt. Det forhold, at alt skal rapporteres, vil også lægge et vist politisk pres på medlemslandene for at udvise tilbageholdenhed.

Regeringen lægger vægt på tæt koordination med EU's allierede i sagen, bl.a. har USA og Japan udtrykt bekymring over en eventuel ophævelse af embargoen. EU, USA og Japan drøfter nu mulighederne for at etablere en særlig konsultationsmekanisme, hvor parterne løbende vil kunne udveksle informationer og drøfte situationen i forhold til Kina.

Men jeg vil godt understrege, at jeg er helt enig med dem, som finder, at det er et uheldigt tidspunkt at ophæve våbenembargoen nu, hvis man skulle finde på det, lige efter Folkekongressens vedtagelse af en antiløsrivelseslov imod Taiwan i marts. Der er jeg enig med beslutningsforslagsstillerne.

Samtidig er det vigtigt at have lovens kontekst, altså løsrivelseslovens kontekst og nærmere indhold samt den seneste tids udvikling i forholdet mellem Kina og Taiwan in mente. Det er kun artikel 8, tror jeg, der citeres i beslutningsforslaget, derfor tager jeg nogle af de andre artikler her.

Lovens formål er, som det formuleres i artikel 1, at imødegå Taiwans løsrivelse fra Kina, fremme en fredelig national genforening, bevare freden og stabiliteten i Taiwanstrædet og sikre Ki-